

Долорес Редондо - „Невидимият пазител“

Аиноа Елиасу бе втората жертва на басахауна, макар тогава пресата да не го наричаше така. Едва по-късно се разчу, че покрай трупове са открити косми от животни, парченца кожа и следи със съмнителен човешки произход, свързани с някаква зловеща церемония по пречистване. Сякаш някаква нечиста, дяволска и древна сила бе белязала телата на тези невръстни момичета с разкъсани дрехи, обръснати слабини и непорочно разтворени длани.

Всеки път когато ѝ звъняха рано сутрин, за да отиде на местопрестъплението, инспектор Амая Саласар изпълняваше един и същи ритуал – изключваше будилника, за да не притеснява Джеймс, грабваше дрехите и телефона си и много бавно слизаше по стълбите към кухнята. Обличаше се, докато пиеше кафето с мляко, оставяше бележка на мъжа си, след което скачаше в колата и шофираше, потънала в празни мисли – фонен шум, който обгръщаше съзнанието ѝ винаги когато ставаше преди съмване и който я съпътстваше като следа от недовършено събуждане и сега, макар да трябваше да кара повече от час от Памплона до мястото, където я чакаше жертвата. Направи твърде остър завой и свистенето на гумите я накара да осъзнае, че е твърде разсеяна; тогава се застави внимателно да следи криволичещия нагоре път, който навлизаше в гъстите гори край Елисондо. Пет минути по-късно спря до едно сигнално колче и разпозна спортния автомобил на доктор Хосе Сан Мартин и джипа на съдия-следовател Естебанес. Слезе от колата и тръгна към багажника, извади гумени ботуши и ги обу, подпирайки се на бронята, докато младши инспектор Йонан Ечайде и инспектор Монтес се приближаваха.

– Грозна работа, шефке, момиче е. – Йонан погледна записките си. – Дванадесет- или тринадесетгодишна. В единадесет вечерта родителите ѝ подали сигнал, че още не се е прибрала вкъщи.

– Малко рано, за да я обявят за издирване – отбеляза Амая.

– Да. Изглежда, се е обадила на мобилния на големия си брат към осем и десет, за да му каже, че е изпуснала автобуса за Аriskун.

– И брат ѝ е мълчал до единадесет?

– Е, знаете как е. „Нашите ще ме убият. Моля те, не им казвай. Ще видя дали родителите на някоя приятелка могат да ме докарат.“ Замълчал си е и се заиграл на плейстейшъна. В единадесет, когато видял, че сестра му не се прибира, а майка му започва да се побърква, признал, че Аиноа е звъняла. Родителите отишли в участъка в Елисондо и настояли, че с дъщеря им се е случило нещо. Не отговаряла на мобилния, а вече били говорили с всичките ѝ приятелки. Намерил я един патрул. Като стигнали завоя, полицаите видели обувките ѝ на банкета – обясни Йонан, сочейки с фенерчето към място в края на асфалта, където лъщяха грижливо подравнени черни лачени обувки с малък ток. Амая се наведе, за да ги разгледа.

– Изглеждат нарочно поставени така. Да не ги е пипал някой? – попита тя.

Йонан отново погледна бележките си. Амая си каза, че прецизността на младия инспектор, който освен това бе антрополог и археолог, е истински дар в тежки случаи като очертаващия се.

– Не. Така си бяха. Подравнени и сочещи към пътя.

– Кажи на колегите от „Пръстови отпечатъци“ да дойдат, след като приключат, за да огледат вътрешността на обувките. Който ги е сложил по този начин, е трябвало да пъхне пръсти вътре.

Инспектор Монтес, който до момента бе мълчал, съзерцавайки върховете на марковите си италиански мокасини, вдигна сепната глава, сякаш се будеше от дълбок сън.

– Саласар – промърмори той вместо поздрав.

И се насочи към банкета, без да я изчака. Амая направи слисана физиономия и се обърна към Йонан.

– На този пък какво му става?

– Не знам, шефке, но пътувахме от Памплона в една кола и през цялото време не обели и дума. Изглежда ми леко пийнал.

Да, и на нея така ѝ се струваше. След развода си инспектор Монтез съвсем бе пропаднал, и то не заради внезапната си мания по италианските обувки и ярките вратовръзки. В последните седмици го намираше особено отнесен, потънал в собствения си свят, студен и непроницаем, съвсем необщителен.

– Къде е момичето?

– До реката. Трябва да слезем в дерето – каза Йонан, сочейки надолу с извинителна физиономия, сякаш по някакъв начин бе отговорен за това, че трупът е намерен точно там.

Докато се спускаше по склона, издълбан в скалата от хилядолетната река, Амая видя в далечината прожекторите и ограничителните ленти, очертали периметъра на действие на полицаите. Встрани съдия-следовател Естебанес разговаряше тихо със съдебния секретар и от време на време поглеждаше към мястото, където лежеше тялото. Двама фотографи от Криминална полиция го заснемаха със светкавици от всички ъгли. До трупа клечеше експерт от Наварския институт по съдебна медицина, който очевидно измерваше температурата на черния дроб.

Амая установи със задоволство, че що се отнася до влизането и излизането от заградената зона, всички присъстващи спазват реда, определен от първите полицаи, пристигнали в района. Но въпреки това ѝ се стори, че както винаги има твърде много хора. Бе граничещо с абсурда чувство, което вероятно се дължеше на католическото ѝ възпитание, но когато трябваше да застане пред поредния труп, неизменно изпитваше онази потребност от смиреност и уединение, която я обземаше на гробища и която се нарушаваше от професионалното, дистанцирано и чуждо присъствие на онези, които сновяха край тялото – едничък свидетел на деянието на убиеца, но въпреки това безмълвен, ням, самотен в своя ужас.

Приближи се бавно, разглеждайки мястото, което някой бе избрал, за да убие. На брега се бе образувал ръкав от сиви заоблени камъни, вероятно донесени от придошлите води миналата пролет, сух пояс, широк към девет метра, който се простираше докъдето можеше да види на смътната светлина на настъпващото утро. Отсрещният бряг, едва четири метра широк, навлизаше в гъста гора, която ставаше още по-непроходима, когато човек проникнеше в нея. Инспекторката изчака няколко секунди, докато експертът от Криминална полиция приключи със снимките на трупа; след това се приближи, застана до краката на момичето, прочисти както обикновено съзнанието си от други мисли, погледна тялото, проснато до реката, и прошепна кратка молитва. Едва тогава се почувства готова да погледне на него като на дело на убиец.

Аиноа Елиасу бе имала красиви кафяви очи приживе, но сега отравеният ѝ към безкрая поглед бе застинал в изражение на почуда. Леко килнатата ѝ назад глава разкриваше парче груба корда, което се бе врязало във врата ѝ толкова дълбоко, че почти не се виждаше. Амая се наведе над тялото, за да разгледа възела.

– Дори не е вързана, просто я е стягал, докато момичето е спряло да диша – прошепна тя почти на себе си.

– За това трябва сила, може би е мъж? – предположи Йонан зад гърба ѝ.

– Възможно е, макар момичето да не е много високо, един и петдесет и пет най-много, освен това е доста слабо. Може да е била и жена.

Доктор Сан Мартин, който до момента бе разговарял със съдия-следователя и съдебния секретар, се приближи до трупа, като преди това си взе довиждане с магистрата с характерното си ритуално целуване на ръка.

– Инспектор Саласар, винаги е удоволствие да ви видя, дори при тези обстоятелства – заяви той тържествено.

– Удоволствието е и мое. Доктор Сан Мартин, какво ще кажете?

Лекарят взе записките, които му подаде асистентът, и ги прегледа набързо, навеждайки се над трупа, като междувременно хвърли одобрителен поглед на Йонан, приветствайки младостта и знанията му. Поглед, който Амая познаваше добре. Само преди няколко години тя бе младшият инспектор, когото той бе обучавал в потайностите на смъртта – удоволствие, което изтъкнатият професор Сан Мартин никога не пропуснаше да си достави.

– Приближете се, Ечайде, елате тук, може да научите нещо.

Доктор Сан Мартин нахлузи хирургическите ръкавици, които извади от кожена лекарска чанта, и опипа леко челюстта, врата и ръцете на момичето.

– Какво знаете за трупното вкочаняване, Ечайде?

Йонан въздъхна, след което заговори с тон, подобен на онзи, който вероятно бе използвал в ученическите си години, за да отговаря на учителката.

– Предизвиква се от химично изменение в мускулите.

Започва да става видимо от клепачите, обхваща гърдите, торса и крайниците, достига пълен ефект след около дванайсет часа и изчезва в обратен ред, когато мускулите започнат да се разлагат под действието на млечната киселина след около трийсет и шест часа.

– Не е зле. Какво друго? – насърчи го докторът.

– Вкочаняването е един от главните признаци, по които може да се определи кога е настъпила смъртта.

– А смятате ли, че степента на вкочаняването е достатъчна, за да се направи обосновано предположение?

– Ами... – поколеба се Йонан.

– Категорично не – отсъди Сан Мартин. – Степента на вкочаняване може да варира в зависимост от мускулния тонус на покойника, температурата в помещението или навън, както в този случай. Крайните температури могат да произведат същия ефект като трупното вкочаняване (например при трупове, изложени на висока температура). А може да става дума за трупен спазъм, знаете ли какво е това?

– Мисля, че така се нарича процесът, при който след настъпването на смъртта мускулите на крайниците се схващат до такава степен, че става трудно да се измъкне каквото и да било предмет, който човекът е държал приживе.

– Така е, и затова върху съдебния патолог пада огромна отговорност. Давността не бива да се определя, без да се вземат предвид тези аспекти и разбира се, хипостазите... с други думи, трупните петна. Сигурно сте гледали някой от онези американски сериали, в които съдебният лекар се навежда над трупа и след две минути вече е определил часа на смъртта – каза той, повдигайки театрално вежда. – Позволете да ви кажа, че това е лъжа. Анализът на количеството калий във вътреочната течност също допринася много, но ще мога да установя часа с максимална точност едва след аутопсията. Сега, и въз основа на това, с което разполагам, мога да ви кажа само едно – тринайсетгодишна от женски пол. По температурата на черния дроб бих казал, че е мъртва от два часа. Все още няма вкочаняване – отсъди той, опипвайки отново челюстта на момичето. – Съвпада до голяма степен с обаждането й до брата и сигнала на родителите. Да, не повече от два часа.

Амая го изчака да стане и зае неговото място, приклякайки до момичето. Не ѝ убягна облекченият вид, който придоби Йонан, след като се отърва от проверката на съдебния лекар. Безжизнените очи и полуотворената уста на девойката, сякаш в знак на почуда или на последен опит да си поеме въздух, придаваха на лицето ѝ израз на детинска изненада, като на малко момиче на рождения му ден. Дрехите ѝ бяха срязани с точни разрези от шията до слабините и отгърнати от двете ѝ страни като опаковката на някакъв зловец подарък. Лекият бриз откъм реката разроши правия ѝ бретон и Амая усети аромат на шампоан, примесен с остър мирис на цигари. Запита се дали е пушила.

– Мирише на цигари. Разбрахте ли дали е носила чанта?

– Да, носила е. Още не се е появила, но хората ми претърсват района в радиус от един километър – обади се инспектор Монтес, протягайки ръка към реката.

– Попитайте приятелките ѝ къде и с кого са били.

– Когато съмне, шефке – отвърна Йонан, докосвайки часовника си. – Приятелките ѝ сигурно са тринайсетгодишни хлапета, сега би трябвало да спят.

Тя разгледа ръцете, разположени от двете страни на тялото. Бяха бели, безупречно чисти и обърнати с дланите навън.

– Забелязахте ли положението на ръцете? Някой ги е нагласил така.

– Съгласен съм – каза Монтес, застанал прав до Йонан.

– Да ги снимат и ги огледайте добре. Може би е опитала да се защити. Макар ноктите и ръцете да изглеждат доста чисти, може да извадим късмет – каза тя, обръщайки се към експерта от Съдебна медицина.

Лекарят отново се наведе над момичето.

– Трябва да се изчака аутопсията, но като причина за смъртта аз бих заложил на асфиксия. А предвид силата, с която кордата се е впила в плътта, бих казал, че смъртта е настъпила много бързо. Порязванията, които виждате по тялото, са повърхностни и целта им е била единствено да се разрежат дрехите. Нанесени са с изключително остър инструмент – бръснач, макетно ножче или скалпел. Това ще установя по-късно, но когато са правени, момичето вече е било мъртво – почти няма кръв.

– Ами слабините? – обади се Монтес.

– Смятам, че е използвал същия остър предмет, за да обръсне и срамните ѝ косми.

– Може би за да си вземе част от тях като трофей, шефке? – предположи Йонан.

– Не, не вярвам. Виж как ги е разхвърлял край тялото – отбеляза Амая, кимайки към няколко купчинки фини влакнца. – По-скоро е искал да ги махне, за да ги замени с това – каза тя и посочи мазната златиста сладка, поставена върху голите слабини на момичето.

– Ама че изрод. Защо им е да правят такива неща? Не му е стигнало да убие детето, а е трябвало да сложи и това там. Какво ли става в главата на някой, който върши подобни неща? – възкликна Йонан отвратно.

– Това ти е работата, момче, да разбереш как разсъждава този мръсник – каза Монтес, заставайки до доктор Сан Мартин.

– Изнасил ли я е?

– По-скоро не, макар че не мога да бъда сигурен, докато не я прегледам по-обстойно. Мизансценът носи ярко изразен сексуален характер. Разкъсаните дрехи, откритите гърди, обръснатите слабини... И тази сладка... Прилича на кексче, или...

– Това е чанчигори – намеси се Амая. – Типична сладка за този регион, макар и по-малка, отколкото съм свикнала да виждам. Но несъмнено е чанчигори. Масло, брашно, яйца, захар, пръжки, рецептата е много стара. Йонан, да я сложат в плик, и ако обичате – Амая се обърна към всички, – нито дума за нея, за момента информацията е конфиденциална.

Всички кимнаха.

– Приключихме тук. Сан Мартин, ваша е. Ще се видим в Съдебна медицина.
Амая се изправи и погледна за последен път към момичето, преди да поеме нагоре по
склона към колата.